

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2021

1. Informacje ogólne

1) Dane organizacji, której dotyczy sprawozdanie:

Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX

Ul. Opolska 41/1, 52-010, Wrocław

KRS: 0000493721

NIP: 8943051363

REGON: 022331547

w dalszej części sprawozdania zwane „Towarzystwem”.

2) Sprawozdanie stanowi opis działań Towarzystwa w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. i zawiera informacje o wszystkich prowadzonych akcjach i celach statutowych, których te akcje dotyczą.

3) W sprawozdaniu znajdują się zapisy odnośnie finansów Towarzystwa w 2021 roku, m.in. źródła finansowania i sposoby wydatkowania. Zapisy te służą jedynie celom informacyjnym i nie są tożsame ze sprawozdaniem finansowym, które zostanie złożone osobno w ustawowym terminie.

2. Działania Towarzystwa

1) Projekty cykliczne

1a. Czynna ochrona ropuch szarych we Wrocławiu

Koordynator projektu: Edyta Turniak

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 6 osób

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Szczegółowe cele, sposoby ich realizacji, metodyka badań oraz wyniki zostały opisane we wniosku i w sprawozdaniu przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

Podjęto działania zmierzające do trwałego zabezpieczenia populacji – złożono wnioski we Wrocławskim Budżecie Obywatelskim (niewybrany w głosowaniu) oraz rozpoczęto drogę administracyjną celem wprowadzenia na końcowym odcinku ul. Chopina czasowego zamykania drogi na czas migracji.

1b. Ekologia przestrzenna gniewosza plamistego

Koordynator projektu: Aleksandra Kolanek

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 3 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Celem projektu jest zbieranie danych o rozmieszczeniu gniewosza plamistego metodą *citizen science* oraz za pomocą aktywnego przeszukiwania Internetu. Baza stanowić będzie podstawę analiz siedliskowych metodami i narzędziami geoinformatycznymi.

1c. Badania siedliskowe i telemetria gniewosza plamistego

Koordynator projektu: Aleksandra Kolanek, Barbara Szulc

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 8 osób

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Celem projektu jest zbadanie preferencji siedliskowych gniewosza plamistego za pomocą standardowych technik inwentaryzacyjnych, metodą telemetryczną oraz za pomocą technik i narzędzi GIS. Projekt prowadzony jest równolegle i niezależnie w dwóch lokalizacjach – w gminie Gogolin oraz w powiecie bydgoskim. Wyniki

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2021

częstkowe zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnym Dyrekcjom Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

W gminie Gogolin projekt zakończono jesienią 2021, trwa oczekiwanie na utworzenie rezerwatu przyrody „Gogolińskie Gniewosze”.

1d. Projekt edukacyjny „Poznajemy płazy i gady”

Koordinator projektu: Natalia Deptuła

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 2 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Celem projektu jest przybliżenie dzieciom polskich płazów i gadów – ich biologii, zagrożeń i potrzeby ich ochrony. W roku 2021 odbyły się dwa zajęcia we wrocławskim przedszkolu „Tęczowa Polanka”.

1e. Organizacja konferencji naukowej o zasięgu ogólnopolskim

W 2021 roku zorganizowano III Polskie Sympozjum Herpetologiczne. Podczas wydarzenia przedstawiono 31 referatów lub posterów, w tym 7 referatów/posterów przedstawionych zostało przy udziale lub współudziale członków Towarzystwa. W konferencji wzięło udział 43 czynnych i 58 biernych uczestników, przedstawiciele jednostek naukowych, prywatnych firm, instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych.

1f. Czynna ochrona płazów w Bydgoszczy

Koordinator projektu: Barbara Szulc

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 2 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Wyniki częściowe zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

1g. Inwentaryzacja herpetologiczna Gdyni

Koordinator projektu: Paweł Janowski

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 1 osoba

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2021

1h. Wpływ środowiska miejskiego na zależność kleszcze-jaszczurki

Koordynator projektu: Aleksandra Kolanek

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 3 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Szczegółowe cele, sposoby ich realizacji, metodyka badań oraz wyniki zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

1i. Współpraca w ramach projektu dotyczącego Snake Fungal Disease

Koordynator projektu (w ramach polskich działań): Stanisław Bury

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 2 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

W ramach doktoratu pani Gaëlle Blanvillain z Virginia Tech University w USA członkowie Towarzystwa biorą udział w projekcie dotyczącym chorób dzikich węży europejskich pod kątem choroby grzybiczej węży (SFD) wywoływanej przez patogen *Ophidiomyces ophidiicola*.

Szczegółowe cele, sposoby ich realizacji, metodyka badań oraz wyniki zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

1j. inwentaryzacja herpetologiczna Gdyni

Koordynator projektu: Paweł Janowski

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 1 osoba

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

1k. inwentaryzacja herpetologiczna powiatów bielskiego i żywieckiego na Śląsku

Koordynator projektu: Michał Kiersztyn

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 1 osoba

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Szczegółowe cele, sposoby ich realizacji, metodyka badań oraz wyniki zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

1l. Płazy i gady Krakowa – projekt rozpoczęty w 2021 roku

Koordynator projektu: Stanisław Bury

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 9 osób

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

Celem projektu jest zebranie jak największej ilości danych na temat występowania płazów i gadów w Krakowie oraz stworzenie ogólnodostępnej bazy herpeto-faunistycznej, która będzie praktycznym narzędziem ochrony przyrody Krakowa. W ramach projektu stworzono stronę www, stronę na Facebooku oraz narzędzie do zbierania danych.

Poza tym podjęto współpracę z jednostkami samorządowymi oraz zdobyto zgodę RDOŚ na inwentaryzację herpetologiczną Krakowa. Szczegółowe cele, sposoby ich realizacji, metodyka badań oraz wyniki zostały opisane we wniosku i w raporcie przedłożonym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa).

2) Projekty finansowane z dotacji celowej

Opracowanie i wydanie broszury edukacyjnej „WROCŁAWSKA PRZYRODA – płazy i gady”

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 3 osoby

Projekt realizował następujące cele statutowe: działalność na rzecz ekologii i ochrony zwierząt i ich siedlisk oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; wspieranie i rozwój nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, szczególnie w obszarze wiedzy o płazach i gadach.

W ramach zadania opracowano, opublikowano, wydrukowano i rozpowszechniono publikację edukacyjną pt. „WROCŁAWSKA PRZYRODA – płazy i gady” w której zawarto fachowe opisy płazów i gadów występujących na terenie miasta Wrocławia. Opisy zawarte w publikacji informują czytelników o ekologii tych gatunków, sposobach ich identyfikacji, zagrożeniach i metodach ochrony. Treść merytoryczną opatrzone bogatym materiałem zdjęciowym oraz profesjonalnymi rysunkami wykonanymi na potrzeby ww. publikacji. Część merytoryczną, opracowanie graficzne i skład wykonali członkowie Towarzystwa Herpetologicznego NATRIX. Rysunki ilustrujące gatunki zwierząt wykonał profesjonalny rysownik.

Całość prac związanych z realizacją zadania objęła następujące działania:

Publikacja ukazała się w formie papierowej i elektronicznej, 1000 drukowanych egzemplarzy zostało częściowo przekazane zainteresowanym podmiotom (placówki edukacyjne, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, współpracujące z TH NATRIX grupy nieformalne). Uniwersalność broszury, przystępny styl i atrakcyjne opracowanie graficzne pozwoliło na dotarcie z ofertą edukacyjną do szerokiego grona odbiorców, od dzieci po osoby dorosłe. Dzięki umieszczeniu publikacji w formie elektronicznej do pobrania na stronie TH NATRIX oraz

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2021

Urzędu Miasta Wrocławia zasięg odbiorców chcących przyswoić wiedzę herpetologiczną zwiększył się do ogólnopolskiego. Opracowanie jedynej takiej publikacji traktującej o gadach i płazach Wrocławia pozwoli na zwiększenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców miasta a także „odczaruje” negatywny wizerunek tych zwierząt. Stanowi to pierwszy krok do podejmowania działań w zakresie ochrony lokalnej przyrody. Całość zadania została sfinansowana ze środków Gminy Wrocław w ramach trybu opisanego w art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4) Współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządowymi, grupami nieformalnymi

4a. Współpraca z Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków

Liczba zaangażowanych członków Towarzystwa: 4 osoby

Weryfikowanie obserwacji dotyczących płazów i gadów, zgłaszanych do ornitho.pl.

4b. Współpraca z innymi organizacjami, nieformalnymi grupami oraz prywatnymi osobami w ramach społecznej inicjatywy Wrocławska Przyroda

Podjęte działania to m.in. wsparcie inicjatywy #żabadnia, współdziałanie w ramach inicjatywy Zielone Sołtysowice, opinie zgłoszone do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz Programu Ochrony Środowiska Wrocławia do 2025 roku, badania śmiertelności zwierząt na ścieżkach pieszo-rowerowych na terenach zielonych

5) Publikacje i wystąpienia konferencyjne, publikacje edukacyjne, raporty (afiliowane TH NATRIX)

Opublikowane artykuły:

- Kolanek A, Zdunek A. 2021. Pierwsza obserwacja gniewosza plamistego *Coronella austriaca* we Wrocławiu. Przegląd Przyrodniczy XXXII, 4 (2021): 65–68.
- Zdunek, P. 2021. Natural History Notes. *Bronchocela jubata* (Maned forest lizard). Mating behavior. Herpetological Review 52(4): 854-855
- Kolanek A, Bury S. 2021. Detectability of Elusive Reptiles under Artificial Cover Objects is Species- and Year-Specific. Polish Journal of Ecology 68(4), 342-347 (2 February 2021). <https://doi.org/10.3161/15052249PJE2020.68.4.007>
- Maciaszek R., Kolanek A. 2021. Metody zwalczania inwazyjnych raków i żółwi w Polsce – działania pilotażowe. Chrońmy Przyrodę Ojczyzną 77 (4): 14-23
- Zdunek, P. 2021. Über die Herkunft sowie die Aussichten der Mauereidechse (*Podarcis muralis*) in Polen. Die Eidechse, Magdeburg/Hamburg, 32(3): 75-80

Konferencje:

- Jurczyk K.M., Dyczko D., Borczyk B. 2021. Znaczenie jaszczurek jako żywicieli kleszczy (Ixodida) w południowo-zachodniej Polsce. III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław
- Zdunek P., Maran J. 2021. Projekt stworzenia stacji hodowlanej do badań i ochrony *Mauremys leprosa* (Schweigger, 1812) (Testudines: Geoemydidae) w Bessières, Francja. III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2021

- Kolanek A., Juras N., Wąs J., Solecki A., Oleś W., Kaczmarski M., Gorzkowski B., Bury S. 2021. Nauka obywatelska jako narzędzie ochrony polskiej herpetofauny – projekty TH NATRIX. III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław
- Siemianowska S., Skawiński T., Furmankiewicz J. 2021. Wpływ linii kolejowej na kręgowce na przykładzie odcinka Przedmoście Święte-Mrozów koło Wrocławia. III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław
- Żebracka D., Rozwankowska P., Szulc B., Walasik K., Jendraszak K. 2021. Rehabilitacja zwichniętego stawu biodrowego u ropuchy szarej (*Bufo bufo*). III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław
- Kolanek A. 2021. Pilotażowe odłowy żółwi obcych we Wrocławiu w świetle nowej ustawy o gatunkach obcych. III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław
- Turniak E., Kolanek A. 2021. Podsumowanie 11-letniej akcji czynnej ochrony ropuchy szarej na wrocławskim Zalesiu – fluktuacje liczebności populacji oraz analiza skuteczności metod ochrony czynnej. III Polskie Sympozjum Herpetologiczne, Wrocław
- Maran, J., Zdunek, P. 2021. Création d'une station d'élevage dédiée à l'étude et à la conservation de l'émide lépreuse *Mauremys leprosa* (Schweigger, 1812). 48ème Congrès de la Société Herpétologique de France, 21-23 octobre 2021, Lille, France.
- Szulc B. 2021. Analiza zagrożeń i sposobów ochrony gniewosza plamistego *Coronella austriaca* w wybranym fragmencie Puszczy Bydgoskiej. II Ogólnopolska Konferencja: Wyzwania Ochrony Środowiska, 29-30 października 2021, Wrocław (konferencja online)
- Zdunek P., Kolenda K. 2021. Discarded drink cans - a threat to curious monitor lizard *Varanus acanthurus* (Boulenger, 1885). 48th Congress of The Society Herpetological of France, 21-23 October 2021, Lille, France
- Kolanek A, Bury S. 2021. Jakie lasy wybiera gniewosz plamisty? Wybrane charakterystyki przestrzenne występowania gatunku na obszarze Polski. Środowisko Polski oczami przyrodników, Wrocław

6) Wnioski do instytucji, interwencje (do wglądu w dokumentacji Towarzystwa)

- a. interwencja i zgłoszenie zagrożenia szkodą w siedlisku płazów, dotyczące terenów basenów na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu
- b. wysłanie do Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie zgłoszenie o braku zabezpieczeń hałd żwiru i piasku oraz całego placu budowy na ul. Wyłom na Zakrzówku
- c. zgłoszenie do Nadleśnictwa Strzelce Opolskie nielegalnego składowiska odpadów na terenie lasu
- d. interwencja u Burmistrza gminy Gogolin w sprawie zanieczyszczenia sztucznym nocnym światłem terenu nieczynnego kamieniołomu
- e. pisma do gminy i RDOŚ w związku z obserwacją gniewosza plamistego we Wrocławiu

7) Promocja działań TH NATRIX, działania PR

- a. Aktywne prowadzenie profilu Towarzystwa na Facebooku oraz zwiększona aktywność na instagramie oraz Youtube – grafiki edukacyjne, filmy edukacyjne; odświeżenie grafik edukacyjnych
- b. Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX otrzymało honorowe miejskie odznaczenie "Wrocławskie Serce dla Zwierząt"
- c. Wystąpienia/wypowiedzi w mediach, m.in.:
 - Adam Wajrak poświęcił fragment swojego programu „Zwierzęta Wajraka”, by opowiedzieć o naszej inicjatywie zbierania obserwacji gniewosza płamistego (SB)
 - wywiady dla mediów lokalnych odnośnie akcji odławiania żółwi ozdobnych z Fosy Miejskiej (AK, ET)
 - audycja „Na Synapsach” Radia LUZ (AK, jako członkini inicjatywy Wrocławska Przyroda)
 - polskieradio.pl (SB o spotkaniu węży w lesie)
 - Express Bydgoski i TVP3 Bydgoszcz (BS o ochronie płazów, AK o żółwiach)
 - artykuły na portalu wroclife.pl (AK), Nauka o Przyrodzie (SB)
 - udział w pikniku „Sobota z Zielonym Wrocławiem” (AK, ND)
 - prowadzenie wsparcia finansowego (fanimani.pl, ratujemyzwierzaki.pl)

8) Inne

- a. zbieranie danych o aktywności gadów w okresie zimowym (SB, AK)
- b. współprowadzenie i prowadzenie webinarów/szkoleń – Miejskie Laboratorium Przyrody, Szkoła Liderów WBO (AK)
- c. udział w dwóch sprawach dotyczących wpływu zmian w sposobie użytkowania terenu na populacje węży Eskulapa w miejscach, gdzie wykazano ich obecność (SB)
- d. poszukiwanie zaskrońców rybołówów *Natrix tessellata* (SB)
- e. prowadzenie odłowów żółwi w ramach projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „Opracowanie zasad kontroli i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych wraz z przeprowadzeniem pilotażowych działań i edukacją społeczną” (wrocławscy członkowie TH NATRIX)
Odłowy koordynowane przez Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, prowadzone przez członków Towarzystwa, były elementem Części 3: inwazyjne gatunki żółwi i realizowane w miesiącach lipiec-październik w Fosie Miejskiej we Wrocławiu za zgodą Zarządu Zieleni Miejskiej
- f. organizacja sprzątania świata w Krakowie (SB, NJ)
- g. w związku z planowaną nowelizacją krajowych przepisów dotyczących gatunków obcych Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX, we współpracy z Fundacją Epicrates i Grupą Traszka rozpoczęło projekt citizen science dotyczący rozpoznania rozmieszczenia obcych gatunków żółwi w Polsce
- h. Towarzystwo zostało interesariuszem projektu ECOPOND, a PJ został uczestnikiem projektu

3. Finanse Towarzystwa

1) Wpływy

a) składki członków Towarzystwa: **1446,18 zł**

Kwota rocznej składki na osobę: **50zł**

Łączne wpływy z tytułu składek opłaconych przez wszystkich członków zwyczajnych oraz wspierających:
1446,18

b) dotacja na realizację projektu „Opracowanie i wydanie broszury edukacyjnej „WROCLAWSKA PRZYRODA – płazy i gady””: **9500 zł**

c) darowizny na cele statutowe: **5586,16 zł**

d) opłaty za udział w III Polskim Sympozjum Herpetologicznym: 8342,10 zł

2) Wydatki

a) Realizacja projektu „Opracowanie i wydanie broszury edukacyjnej „WROCLAWSKA PRZYRODA – płazy i gady””: **9449,62 zł** . Niewykorzystana kwota **50,38 zł** została w całości zwrócona.

b) Organizacja III Polskiego Sympozjum Herpetologicznego: **8355,44 zł**

c) Realizacja akcji czynnej ochrony ropuchy szarej w czasie wiosennej migracji na godowisko na wrocławskim Zalesiu: **189,20 zł**

d) Badania siedliskowe gniewosza plamistego: **1393,82 zł**

e) Kaucja wpłacona do Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu na poczet budowy wygradzeń dla płazów w ramach akcji czynnej ochrony ropuch szarych: **500 zł** (zwrócona w całości w roku 2022 r.).

f) kaucja wpłacona do Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu na poczet działań prowadzonych w Fosie Miejskiej w ramach odłowu inwazyjnych gatunków żółwi: **1000 zł** (zwrócona w całości w roku 2022 r.)

g) Inne wydatki (w tym opłaty za strony internetowe, obsługa administracyjna, opłaty skarbowe za składane wnioski i udostępnienie informacji): **823,42 zł**

3) Podsumowanie

Wpływy łącznie: **24889,53 zł**

Wydatki łącznie: **21761,88 zł**

Stan finansów na dzień 01.01.2021: **5494,35 zł**

Stan finansów na dzień 31.12.2021: **8622,00 zł**